

ти ієрархію домінування. Використовуючи ідею відмінності, структури влади «виправдовують» відтворення гендерних режимів, заснованих на гендерній нерівності, що сприяє постійному відтворенню гендерному насильству у прямих та опосередкованих формах реалізації.

Список використаних джерел:

1. Маєрчик М., Плахотнік О. (2013). Гендероване насильство: між звичаєм і злочином. *Гендер для медій: підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей*. Київ : Критика. 2013. С. 151–164.
2. Марценюк Т. Гендерне насильство: що? де? коли? Ресурсний центр ГУРТ. gurt.org.ua. 2017. (Режим доступу: 12 квітня 2022).
3. Gender challenges of modern societies. *Philosophy, economics and law review*. Volume 1, no. 2, 202. С. 18–24.

Ключові слова: гендерна ідентичність, гендерна нерівність, гендерні режими, гендерне насильство, гендерна відмінність.

Key words: gender identity, gender inequality, gender regimes, gender violence, gender difference.

КУДРЯШОВ РОМАН ОЛЕГОВИЧ

*Університет митної справи та фінансів,
аспірант*

ІВАШОВА ЛЮДМИЛА МИКОЛАЇВНА

*Університет митної справи та фінансів,
доктор наук з державного управління, професор*

НАЦІОНАЛЬНИЙ СПРОТИВ В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Сьогодні Україна переживає найбільше випробування у своїй новітній історії – повномасштабну збройну боротьбу з російським агресором за власну незалежність і територіальну цілісність. Це не тільки війна за незалежність та за збереження територіальної цілісності. Зараз йде мова про цивілізаційний вибір, про зіткнення двох світів, про боротьбу демократії й тоталітаризму. І це не просто заклик, це реальність нашого сьогодення. На сьогодні, Росія веде війну не з армією, вона бореться з українським народом. А народ – неможливо перемогти.

Історія відносин українського та російського народів – це хроніка воєн та визвольних повстань українців, які добровільно брали зброю до рук і ставали на захист своєї Батьківщини. На межі IX-X ст. дружини Київської Русі, які призвели до формування могутнього війська та

флоту; лицарі українського Ганнібала – Костянтина Острозького, який переміг Москву в першій половині 16 ст.; гетьмани українського козацтва та найвидатніші діячі української історії козаки Петро Сагайдачний, Богдан Хмельницький, Іван Виговський та Іван Мазепа. Історія України ХХ-го століття також сповнена героїчними сторінками боротьби за відновлення незалежності: Холодноярська республіка (1919–1922) утворена на території УНР, кинула виклик радянській імперській політиці ще у роки громадянської війни, продовженням українського визвольного руху стала Українська Повстанська Армія [1].

Набуття Україною незалежності у 1991 році у результаті розпаду СРСР від початку розглядалося і розглядається російською елітою як прикре історичне «непорозуміння», яке повинно бути якнайшвидше виправлене. За визначенням в. путіна цей розпад – «найбільша геополітична катастрофа ХХ століття» [2].

За 30 років незалежності український національний спротив українців сприяв кардинальним змінам вектору розвитку Української держави. Помаранчева революція 2004 року, яку російський національний лідер путін сприйняв як свою особисту поразку, була здійснена бажанням українців вільно вибирати свою владу та принесла Україні свободу вибору, демократизацію та громадянські свободи.

Революція Гідності 2013 року – це протест проти залежності України від Росії, бажання ліквідувати корупційну систему та відкрити можливості для розвитку країни. Зазначимо, що прапор холодноярівських повстанців майорів на Євромайдані в Києві як свідчення незламності та волелюбності українського народу.

У лютому 2014 року Росія перейшла до збройної агресії. Окупувала Крим та частини Донецької та Луганської областей. Ці події – підняли нову хвилю національного спротиву українців, загострила питання консолідації української народу як запоруки національної безпеки. Бойові дії на сході України з проросійськими військовими силами, які маскувалися під «шахтарів», у 2014 році спонукали український Генеральний штаб прийняти рішення сформувати у кожній області батальйон територіальної оборони, які були залучені як для організації оборони та охорони деяких об'єктів в межах цих областей, так і активно діяли при зіткненнях із агресором на Сході України. Через брак особового складу у збройних силах України частину батальйонів територіальної оборони направили до зони АТО. Під час збройної агресії РФ на сході України добровольчі формування брали участь в оборонних і наступальних операціях. Так, в обороні Донецького аеропорту поряд із спецпризначенцями 3-го окремого полку, бійцями 79-ї, 80-ї, 81-ї, 95-ї окремих аеромобільних, 93-ї та 72-ї окремих механізованих бригад, 1-ї окремої танкової бригади, 57-ї окремої мотопіхотної бригади, 91-го окремого полку, 90-го окремого аеромобільного та 74-го окремого розвідувального батальйонів, бійцями полку Дніпро-1, брали участь і бійці Добровольчого українського корпусу (ДУК), батальйону ОУН та інші [3].

Загалом, у боях 2014-2015 років російсько-української війни на сході України брали участь майже 40 батальйонів територіальної оборони.

Батальйони тероборони, які добре зарекомендували себе, були переформовані в окремі мотопіхотні підрозділи.

Активний наступ військ РФ на території України вдалося зупинити завдяки спільним зусиллям українців, які стали на захист держави у лавах Збройних Сил України, Національної гвардії України, добровольчих формувань та масового волонтерського руху.

Пройшовши нелегкий шлях Україна зробила свій цивілізаційний вибір на користь демократії. Незалежна Україна не брала участі, як окупант, у збройних конфліктах на інших територіях – вона тільки захищала себе. Сьогодні вона захищає усю Європу, будучи єдиною країною у світі, яка добровільно відмовилась від ядерної зброї [4].

24 лютого 2022 р. Україна ввійшла у гостру фазу війни проти власної волі й добровольцями став увесь Український народ. Масовий вступ українців до лав тероборони у період гострої фази російсько-української війни став значущим чинником національного спротиву агресору. Мільйони українців зараз одне ціле, одне військо. Ми – це Українська армія і завдання кожного із нас – боронити нашу землю.

Загалом, зазначу, що теперішня війна – фатальна помилка путіна. Своїми діями він об'єднав Схід і Захід, україномовних і російськомовних, досягнув консолідації українського народу. Світ об'єднався проти Росії.

Зверну увагу на те, що це не війна росії з Україною – це війна росії проти Західного світу та його цінностей. У грудні 2021 р. МЗС росії оприлюднило проекти договорів про безпеку з США та НАТО. Головною ціллю цього договору було заборона на вступ України та інших пострадянських країн до НАТО та фактичне припинення військової співпраці з нею з боку США та інших членів альянсу. На мій погляд, відмова України укладати цей договір і стала основним приводом – *casus belli* (casus belli) теперішньої війни. Путін неодноразово повторював, що Захід не залишив йому вибору. Виходячи з цього ми бачимо, що завершення війни не може бути питанням російсько-українських стосунків.

На початку військової агресії українська армія була підготовлена. Проведені спільні навчання, обміни, інструктори, напередодні 24 лютого до нашої країни пішла оборонна зброя з країн НАТО. Ми отримали армію, яку маємо нині – армію, що вміє й здатна захистити свою країну й свій народ. Хоча, зазначу, на Заході не очікували, що українська армія зможе чинити такий шалений опір. Західні та американські політики давали для захисту України два тижні, а Маріуполю декілька днів. Наші війська завдали поразки рашистам під Києвом, захисники на «Азовсталі» стали справжнім символом незламності української армії. Насправді ми показали, що можемо захищатися, але для цього нам потрібні сучасні зразки зброї, логістика і добрий вишкіл. Ми захищаємо свою Батьківщину від агресора-окупанта, що дає нам силу, енергію й право на відчайдушний спротив. Перемога у цій війні для нас означає вільне життя у своїй власній країні за своїми власними правилами. Ми ніколи

не були загарбниками, як нацисти чи рашисти, тому правда і сила на нашому боці.

Список використаних джерел:

1. Бігун І. В., Кентій А. В. Українська Повстанська Армія (УПА) // Енциклопедія історії України: Україна – Українці. Кн. 2 / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. К. : В-во «Наукова думка», 2019. 842 с. URL: http://www.history.org.ua/?termin=Ukrainska_povstanska
2. Горбулін В. Крим. Війна: передумови російської агресії // Аналітичні матеріали. URL: <https://www.rnbo.gov.ua/ua/Diialnist/2399.html>
3. Інформаційні матеріали Українського інституту національної пам'яті до Дня українського добровольця – 2022 URL: <https://uinp.gov.ua/informaciyni-materialy/zhurnalistam/informaciyni-materialy-ukrayinskogo-institutu-nacionalnoyi-pamyati-do-dnya-ukrayinskogo-dobrovolcyu-2022>
4. Україна 2022. Як не втратити свій шанс стати сильною державою // Аналітичні матеріали. URL: <https://uifuture.org/publications/ukrayina-2022-yak-ne-vtratyty-svij-shans-staty-sylnoyu-derzhavoyu/>

Ключові слова: добровольчі формування, національний спротив, територіальна оборона України, збройна агресія, Збройні Сили України, Сили територіальної оборони.

Key words: volunteer formations, national resistance, territorial defense of Ukraine, armed aggression, Armed Forces of Ukraine, Territorial Defense Forces.

РУДЕНКО ЮЛІЯ ЮРІВНА

*Національна академія Служби безпеки України,
провідний науковий співробітник НОЦ, доктор політичних наук, доцент*

ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК ПІДґРУНТЯ ФОРМУВАННЯ СУБ'ЄКТНОСТІ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ

Для сучасної України сьогодні особливо актуальним є питання поглиблення суб'єктності. Фактично, якщо суверенітет – це зовнішня форма незалежності країни, то суб'єктність – це внутрішнє змістовне наповнення такої незалежності. Звісно, кожна країна прагне стати більш суб'єктною. «Цивілізаційним суб'єктом історії і сучасності можна назвати країну, поступ якої зумовлюється переважно внутрішніми, а не зовнішніми причинами. Це дає країні змогу виступати повноцінним партнером чи сильним опонентом на міжнародній арені, виходячи зі своїми економічними, військово-політичними здобутками на світовий рівень ... Суб'єктність – це стан розвитку країни, коли вона сама творить свою цивілізаційну долю, обирає власну ідентичність і партнерів» [5, с. 13, 14].